

АВТОМАТИЗАЦІЯ КЕРУВАННЯ РЕЖИМАМИ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ ТА ОСВІТЛЕННЯ МІСТ

Харківський Національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Анотація

Запропоновано структуру САУ, критерії та параметри керування режимами, що базуються на основі концепції Smart-Light

Ключові слова: керування, режим, електропостачання

Abstract

The structure of ACS, criteria and parameters of control of the modes based on the Smart-Light concept are offered

Keywords: control, mode, power supply

Розподіленість процесів у часі, а параметрів у просторі робить керування режимами міських електричних мереж досить складним та багатозатратним. Наявність великої кількості різnorodних споживачів вимагає пошуку шляхів забезпечення надійного і якісного постачання електричною енергією одночасно всіх споживачів. Одночасно з цим, розташування великої кількості споживачів на значній території вимагає впровадження великої кількості контрольно-вимірювальних та керуючих приладів і пристроїв, чим обумовлюється високий рівень технічної складності та вартості систем керування. Більше того, тісний організаційно-технічний та функціональний зв'язок систем електропостачання та освітлення міст робить необхідним їх об'єднання в рамках Smart-Light системи, робота якої керується з урахуванням критеріїв технічної і соціально-економічної ефективності.

В рамках проблеми, що розглядається авторами пропонується структура САУ, критерії та параметри керування режимами, що базуються на основі концепції Smart-Light. В її основі розподілена багаторівнева система керування з розосередженими активними елементами, що побудовані на застосуванні фазоперемикаємих вольтододавальних трансформаторів. Функції вищої координації і організаційного керування в ній виконує ЕОМ, що входить до складу АСДУ енергосистем. Її робота характеризується наявністю ряду особливостей: безперервністю та повторюваністю функцій, істотною обумовленістю зворотніх зв'язків та використання детермінованих моделей. Наявність вказаних особливостей обумовили побудову системи керування за багатоконтурним ієрархічним принципом, що забезпечує широкий діапазон ухвалення рішень – від дуже коротких дій до планування процесів на тривалий термін.

У способі критеріїв керування режимами міських електричних мереж запропоновано комплексний критерій, який включає критерії соціальної, екологічної та економічної ефективності. У якості параметрів керування обрано значення напруги в мережах, рівень компенсації реактивної потужності та значення вищих гармонік. З метою приведення у відповідність одиниць виміру і порядку величин, що вимірюють значення критеріїв керування, в роботі і здійснено згортання векторного критерію шляхом адитивного обліку складових його критеріїв.

Говоров Пилип Парамонович – д-р. техн. наук, професор, професор кафедри світлотехніки і джерел світла, ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, м. Харків, Україна, e-mail philip.govorov@gmail.com

Говоров Владлен Пилипович – канд. техн. наук, доцент, ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, м. Харків, Україна, e-mail philip.govorov@gmail.com

Кіндінова Анастасія Костянтинівна – інженер кафедри світлотехніки і джерел світла, ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, м. Харків, Україна, e-mail: kindinova.anastasiia@gmail.com

Govorov Philip P. - Doctor of Technical Sciences (Dr. Sc.), Professor, Professor of Lighting and Light Sources, Beketov Kharkiv National University of Municipal, Kharkiv, Ukraine, e-mail philip.govorov@gmail.com

Govorov Vladlen P. - Cand. tech. Sciences, Associate Professor, Beketov Kharkiv National University of Municipal, Kharkiv, Ukraine, e-mail philip.govorov@gmail.com

Kindinova Anastasia K. - Engineer of the Department of Lighting and Light Sources, Beketov Kharkiv National University of Municipal, Kharkiv, Ukraine, e-mail: kindinova.anstasiia@gmail.com